herpy

GECKOR

Arabian sand gecko

Trigonodactylus arabicus

Trigonodactylus arabicus är en liten, smal sandgecko från Arabiska halvön. Den lever på lös, vindblåst sand, gräver ner sig på dagen och jagar insekter på natten. Arten är sällsynt i fångenskap, och det finns bara lite kunskap om skötseln.

Familj: Gekkonidae Tidigare namn: *Stenodactylus arabicus*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**6-8 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**5-10 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Marklevande och grävande**
Biotop	**Öken**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**40 × 30 × 25 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Värmeplats	**33-36 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**20-40 %**
UVB	**Valfritt**
Föda	**Insekter och små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1 ägg**
Inkubation	**60-90 dagar** vid 27-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Trigonodactylus arabicus är en liten, späd gecko med ett platt, avlångt huvud och en kropp som pressas tätt mot underlaget när den rör sig. Huden är halvgenomskinlig och rosa, och ryggen saknar knoppfjäll. Fingrar och tår är långa och smala och har fransade kanter av triangulära fjäll och tunna, hoptryckta klor. Tårna har inga vidhäftande lameller, så arten kan inte klättra på lodräta ytor. Svansen är rund i genomskärning och ungefär lika lång som kroppen.

Arten beskrevs 1957 av Georg Haas och har fått sitt namn efter typlokalen i Arabien. Den har länge förts till släktet *Stenodactylus* som *Stenodactylus arabicus*, men fick 2018 tillbaka sitt eget släkte *Trigonodactylus*, eftersom den är mindre och smalare än *Stenodactylus*, har en plattare kropp och rör sig annorlunda. Vissa författare använder fortfarande det gamla namnet.

Djuren i släktet är under 4 cm från nos till kloak, och svansen är ungefär lika lång, så vuxna djur är cirka 6-8 cm totalt. Siffran är beräknad utifrån kroppsmåtten och inte mätt direkt. Livslängden i fångenskap är inte dokumenterad; siffran i rutan är en uppskattning utifrån besläktade ökengeckor. Arten hålls sällan i terrarier.

Utbredning och livsmiljö

Arten förekommer på Arabiska halvön och i grannländerna: Saudiarabien, Qatar, Förenade Arabemiraten, södra och centrala Oman, Bahrain, Kuwait och centrala Jemen. Den är också registrerad i Iran och Jordanien. Typlokalen anges som Trucial Coast vid 24° 10' nord och 53° öst, ett område som i dag hör till Förenade Arabemiraten.

Utbredningen är stor, och arten räknas inte som hotad. Kartan visar ett grovt utsnitt av området.

> **Naturlig utbredning:** Saudiarabien, Qatar, Förenade Arabemiraten, Oman, Bahrain, Kuwait, Jemen, Iran och Jordanien.

LIVSMILJÖ

Geckon lever på lös, vindblåst sand i dyner och sandytor med glesvuxen vegetation, från havsnivå upp till 500-600 meters höjd. Den förekommer också på fastare underlag och på saltslätter. Klimatet är ökenklimat med mycket varma somrar, milda vintrar och nästan ingen nederbörd.

Arten är uteslutande marklevande och nattaktiv. På dagen gömmer den sig i hål i sanden eller under stenar. Den klättrar inte. Födan är små insekter och andra smådjur.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Trigonodactylus arabicus*. Rekommendationerna bygger på klimatet och livsmiljön i utbredningsområdet. De nära besläktade *Stenodactylus petrii* och *Stenodactylus sthenodactylus* har liknande krav. Arten är därför bara för erfarna hållare.

Ett vuxet djur behöver ett lågt terrarium på minst 40 × 30 × 25 cm (längd × bredd × höjd). Golvytan är viktigast, eftersom geckon lever på marken. Botten är ett djupt lager lös, ren lekplatssand eller sand blandad med lite lera, minst 10 cm, så att djuret kan gräva gångar. Lägg platta stenar och korkbark som gömställen, så att det finns ett torrt, fast gömställe. Grenar och växter behövs inte.

TEMPERATUR

På dagen ska det vara 25-30 °C, och på en solplats i ena änden 33-36 °C, så att djuret kan välja. På natten får temperaturen sjunka till 18-22 °C. Sanden värms av en lampa eller en värmematta på sidan, styrd av en termostat. Siffrorna bygger på klimatet i utbredningsområdet och är inte dokumenterade för själva arten. Mät med digital termometer både vid solplatsen och i den svala änden.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luften ska vara torr: 20-40 % på dagen. Sanden ska vara torr på ytan. Ett litet hörn djupt ner i sanden kan hållas något fuktigare, så att djuret har ett ställe att vila på vid hudömsning. Ställ fram en låg skål med friskt vatten, som byts regelbundet, även om geckon dricker sällan. Ventilationen ska vara god.

LJUS OCH UVB

Arten är nattaktiv och lever gömd på dagen. Inget krav på UVB är dokumenterat. Ett svagt UVB-ljus för skuggdjur (Ferguson-zon 1) över ena halvan kan användas som valfritt tillskott, och djuret ska alltid kunna gräva ner sig i skugga. Ljuset tänds 12 timmar om dagen, och på natten är det mörkt.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Födan är små levande insekter: småsyrsor, små kackerlackor, hoppstjärtar till ungdjur och små mjölmaskar i mindre mängder. Insekterna ska vara mindre än avståndet mellan djurets ögon. Vuxna djur matas varannan eller var tredje dag på kvällen. Pudra fodret med kalk, och använd ett vitaminpreparat med D3 en gång varannan vecka. Ta bort oätna insekter på morgonen.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Trigonodactylus arabicus är skygg och snabb och rör sig med kroppen pressad mot sanden. Djuret bör inte hanteras, eftersom det är skört och lätt blir stressat. Större delen av dagen ligger det nedgrävt och syns inte; på kvällen kommer det fram och jagar. Om arten kan hållas i par eller grupper är inte dokumenterat, så håll djuren var för sig.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könsskillnader och ålder vid könsmognad är inte dokumenterade för *Trigonodactylus arabicus*. Släktet har tydliga utbuktningar vid svansroten, där hemipenes ligger, och två-tre små sporrar på varje sida; hos geckor är det hanarnas kännetecken. Könet kan först ses säkert när djuren är vuxna.

PARNING

Parning i fångenskap är inte dokumenterad. Arten lever i ett område med mycket varma somrar och milda vintrar, och äggen läggs under den varma halvan av året. En något svalare vinterperiod, som följer klimatet i utbredningsområdet, är därför en naturlig utlösare, men det är inte prövat.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

I naturen lägger honan ett ovalt ägg per kull under de varma månaderna från maj till oktober. Hon gräver ett hål i sanden för ägget. Antalet kullar per år är inte dokumenterat.

INKUBATION

Inkubationen är inte dokumenterad för *Trigonodactylus arabicus*. Siffrorna i rutan, 60-90 dagar vid 27-30 °C, är lånade från besläktade ökengeckor och är en uppskattning. Ägget läggs i lätt fuktig vermikulit eller sand och hålls i en kläckningslåda med stabil temperatur.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning av ungdjur är inte dokumenterad. Ungarna är mycket små och behöver hoppstjärtar och bananflugor som första föda, djup sand och små gömställen. Håll dem var för sig.

Hälsa och vanliga misstag

Inga sjukdomar är dokumenterade för arten i fångenskap. De allmänna riskerna för ökengeckor är:

- För fuktig sand, som ger svamp och hudproblem.
- Brist på kalk och D3-vitamin, som ger mjuka ben.
- Intag av sand vid matning, som kan ge förstoppning. Mata på en platt sten eller i en skål.
- Stress vid för mycket hantering eller för få gömställen.

Gå till en veterinär med reptilerfarenhet om djuret slutar äta, blir mycket magert eller har problem med hudömsningen.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.